

No history in a room filled with people with funny names 5

KORAKRIT
ARUNANONDCHAI &
ALEX GVOJIC

Vluchtige overdosis

Daphne de Roo

Gezien op 08 mei 2021
Les Brigittines, Brussel
Kunstenfestivaldesarts 2021

Woorden maken werelden, maar zo vallen werelden ook weer uit elkaar. Achter het scherm van woorden is de wereld zelf voortdurend in flux. Dat suggereert Korakrit Arunanondchai in de installatie-performance 'No history in a room filled with people with funny names 5'. Beelden lopen weerspiegelen elkaar eindeloos. Dat zorgt voor een interessante trip die soms naar een overdosis neigt.

10 MEI 2021

Voor 'No history..' werd de vloer van de kapel van 'Les Brigittines' bedekt met een laag grond. Overal liggen er zitzakken. Het is er wel aardedonker. Daardoor lijkt het alsof je bij nacht, in open lucht, kijkt naar de films die simultaan op drie projectieschermen te zien zijn. Groene lasers vormen soms een tijdelijk dak boven het publiek tot voorbij de schermen. Ze werken als moderne *ghost cinema*, een traditie die teruggaat tot een tactiek van Amerikaanse soldaten die in Thailand lagen tijdens de Vietnamoorlog. Ze brachten tegenstanders in verwarring met licht dat ze projecteerden in het dichte regenwoud. De inheemse bevolking schreef de lichtstralen toe aan geesten. Toen de soldaten vertrokken lieten ze hun materiaal na aan Thaise monniken. Die spelen daarmee hun eigen films af, zonder publiek, voor de geesten.

De beelden van 'No history in a room filled with people with funny names 5' worden gedurende drie uur in een *loop* afgespeeld. Begin en einde raken zo verstrengeld, wat harmonieert met Arunanondchai's kijk op de tijd. Volgens hem is de tijd slechts een fictie die we samen ervaren, in onze door taal geconstrueerde wereld(en). Daardoor is alles met alles verweven. Deze verwevenheid, of eerder 'fluïditeit', komt sterk naar voren in deze video. De kunstenaar creëert via performances en cinema echter een alternatieve manier om werelden te scheppen en verweven. Zo maakt hij komaf met verbale categorisering, zonder hier de nadruk op te leggen.

Zo ook stroomt de 'grote geschiedenis' — de Vietnamoorlog, de verkiezing van CIA-directeur Gina Haspel, verantwoordelijk voor het martelen van Thaise gevangenen, en de voetbalploeg die wordt gered uit de grotten van Tham Luang in het noorden van Thailand — als een snel meanderende rivier door trage

rituelen, meditatieve beelden, en de persoonlijke geschiedenis van de dementerende grootouders van Arunanondchai. De kleine en grote verhalen reflecteren elkaar.

Dat is de grote kracht van Arunanondchai, hij verbindt postmodernistische theorieën en gedachten over nationalisme en asiel met Thaise cultuur en mythologie, boeddhistische religie, zijn persoonlijke leven en de westerse, of eerder Amerikaanse, cultuur. De enige verbindende factor is zijn enorme verbeelding, een blijk van een geniaal brein dat overal linken legt en gebeurtenissen in elkaar weerspiegeld ziet. Dat zorgt ervoor dat 'No history in a room filled with people with funny names 5' de verbeelding blijft prikkelen, lang nadat de voorstelling is afgelopen.

Tegelijk maakt de veelheid aan facetten en registers de video ook geregeld ondoordringbaar. Al de mythologische referenties, historische referenties en symboliek: het doet soms denken aan iemand die *inside jokes* maakt ook wanneer de andere *insiders* niet aanwezig zijn. Arunanondchai balanceert met zijn overvloedige storytelling op de grens van een overdosis, en tuimelt er af en toe over.

Dit komt ook deels door de gejaagdheid van de filmbeelden; het is een van de weinige keren dat ik met mijn zeer ongeduldige geest denk: deze voorstelling zou echt langer moeten duren. En hoewel ik niet vrolijk word van kunstenaars die te 'uitleggerig' zijn (laat je kijker toch denken!) mocht hier soms net wat meer de samenhang geschetst worden. Of de fragmenten mochten al wat seconden of minuten langer duren. Het zal een bewuste keuze zijn, deze snelheid, om de ijlheid en vluchtigheid van de geestencinema tot leven te wekken, maar de lichtvoetige camerakunst van Alex Gvojic is daar op zichzelf ook toe in staat.

Words make worlds. But worlds fall apart.

Gelukkig weten sterke thema's toch aandacht te trekken. Arunanondchai suggereert bijvoorbeeld meermaals hoe de verhouding tussen verzorger en verzorgde nauw verweven is met systemen van onderdrukking. Het zit in de rituelen met knuffelkonijnen in de handen van Thaise soldaten. Je ziet het als een dierenarts een konijn opereert. Het is zeker ook aanwezig in het persoonlijke verhaal van de eigen dementerende grootouders. Wanneer wordt verzorging paternalisme? En zit de verzorger niet ook nadat hij weg is verweven in de wortels van de verzorgde? Wat zijn de onzichtbare systemen die ons beheersen?

Kan iedereen zichzelf of een leider een narratief van redder of verzorger aanmeten? De militairen die de redding bij de grot van Tham Luang uitvoerden kregen dat stempel. Religieuze bewegingen en de Thaise overheid probeerden het zichzelf aan te meten. (Zelfs Elon Musk deed een gooi). Welk verhaal is de realiteit, welke realiteiten kunnen standhouden? Het is hier dat 'No History in a room filled with people with funny names 5' even scherp wordt. Christelijke gezangen lossen een zeemzoet propagandaverhaal over de reddingsactie af, op de klanken van Whitney Houstons 'When you believe'. Helaas laat Arunanondchai te veel in het midden wat hier zijn eigen kijk of keuze is. Een direct contrasterende video, wat gemakkelijk gaat met drie schermen, was misschien sterker geweest.

Ook de performances beroeren. Vooral Tosh Basco, *aka* boychild treft als hij bijvoorbeeld 'naga', een halfgoddelijk wezen in het boeddhisme, verbeeldt met

een sissende tong van flinkerlicht en bewegingen die verwant zijn aan Butoh dansen. De samenwerking tussen de Thaise kunstenaar en de performer die, vooral in het transmiliu, hoge ogen gooit als neon-cyborg, is heel natuurlijk. Dat blijkt ook uit de scène waarin boychild Arunanondchai, of — in zijn woorden — zijn *avatar*, begraaft tussen bladeren. Tussen aanwezige geesten en mensen is de dood ook slechts een fluïde grens.

Hier mis ik wel het live-element: juist performance had als perfect medium kunnen dienen om toeschouwer en video, en videobeelden onderling, te verbinden. Live-performance is als kunstvorm vaak nog meer in staat om wat onzichtbaar is of ver weg blijft voelbaar te maken, om alle zintuigen aan te spreken, en echt onder de huid te kruipen.

Bij die empathie of betrokkenheid kom ik even dicht in de buurt, wanneer boychild de mond van Arunanondchai volgiet tot hij overloopt. Een beeld dat direct inwerkt op het lichaam, meer dan woorden of de nieuwsbeelden van de jongens in een vollopende grot dat ooit zullen kunnen. Helaas wordt de verbinding al snel terug doorsgesneden door een wirwar van persbeelden, dronebeelden en zingende gelovigen.

Words make worlds. But worlds fall apart. Uiteindelijk blijft dit citaat het meest hangen. Omdat ik het gevoel heb steeds uitgenodigd te worden in een wereld die vervolgens wordt ontmanteld, botst op sterkere natuurkrachten of uit zichzelf uiteenvalt. Toch is het een verwarrende trip die ik niet had willen missen. 'No history in a room with people with funny names 5' barst van de mooie beelden en interessante reflecties. Maar *ghost cinema* of niet, ik had ze graag nog wat meer uitgewerkt gezien.